

Na sto plamenic je razsvetilo vas. V županovi sobi je bilo kakor po dnevu, a lice županovo je bilo še vedno kakor mrtvaški prt.

Stari častnik, polkovnik, je stal takoj na nogah in bil takoj opravljen.

„Zlo — ritmojster“.

„Doslej še ni. Naši se najbrže umikajo izpred Draždan. Korsar je prispel še pravočasno“.

Ritmojster še ni dogovoril, ko stopi v sobo ordonančni častnik iz glavnega tabora. Priklonil se je in podal starejšemu listino.

„Posveti, glupec“! je zagrmel polkovnik, a sreča za župana, da je stopil v sobo drug častnik s plamenico v roki.

„Ven, dečko“! je zakričal iz nova polkovnik na župana, potem pa tiho prečital list. Glasil se je tako-le: „Bonaparte je prispel s 60.000 možmi pred Draždane. Generalu Moreanu so odsekane obe nogi. Umikamo se nazaj na Češko. Vandame na naši zemlji. Takoj na pohod. Udira“! Podpisan je bil Colloredo.

In predno je minulo četrť ure, je jezdilo več nego 4000 konj proti Toplicam.

Kmet župan si je stoprav sedaj oddahnil in ž njim vsa vas. — Toda ljudje niso legli. Smolnati venci, obešeni po višinah tja do Toplic na zrdeh, goreli so plamenoma, a to ni bilo dobro znamenje. Nemara v presledkih 10 minut so se stresla okna, in kdor je priložil uho k zemlji, je slišal neprestano donenje, kakor bi v daljavi grmelo.

„Francozi beže“! so menili po vaseh in niso se motili. Rano so prispeli v vas novi polki konjice, pot je tekel raz konje in vojakom vsled prahu niti v lice ni bilo videti.

Koncem je jezdila močna tolpa kozakov. In koder so jezdili, povsodi so povpraševali, je-li še daleč do Pariza, da že jezdijo 200 milj, a še vedno ni videti Pariza. A vsakemu so prisegali pri spasu svoje duše, da gredo nad Napoleona. Nosili so na sebi volčje kožuhe, na glavah ovčje čepice, a okoli boka lanene pase, ob strani ostre, krive sablje, a v desnici seženj dolga kopja.

* * *

Ne dolgo potem so prispeli vozi, ki so bili v pravem pomenu besede z ranjenci prenapolnjeni. Vedno je stražilo nekoliko kozakov. In dosti so pretrpeli od njih siromaki, našinci in Francozi brez razločka. Gospodje molojci niso delali posebnih izjem. Mnogokrat so vrgli z voza z mrtvecem i poluživega in hiteli dalje. Jeli se kdo usmilil siromaka, je bilo dobro, in če ne, je poginil bedneje, nego nema živina.

Po ranjenih so prišli jetniki, cele tolpe Francozov, ki so bile zopet obdane s kozaki. Te niso poznali milosrčja, kakor čredo so gnali reve pred seboj, tolkli so jih z žilovkami, a ko so dospeli do prenočišča, jemali so jim še grižlje, ki jim ga je kdo

ponudil, iz ust, ker je bil kozak neprenehoma lačen. — Francozi so bili še mladeniči, skoraj otroci. Plačali so grižlje z zlatom, toda zaman so plačali. Kozaki so jim vzeli zlate in grižlje. Strašno so se maščevali za požar v Moskvi in za carski Kremelj. Strašno, toda po pravici. Tudi Vandama so vedli. A postopali so z njim slabejše nego s psom. A Vandame je preklinjal grozno — Napoleona, ker ga je poslal v češko zemljo, da bi se ga rešil, a kozaki so se mu smejali na vse grlo, njemu in njegovemu preklinjanju. Drug za drugim so mu pravili, da pojdejo na Rusko, uprav v Moskvo, a v Moskvi na razvaline Kremlja.

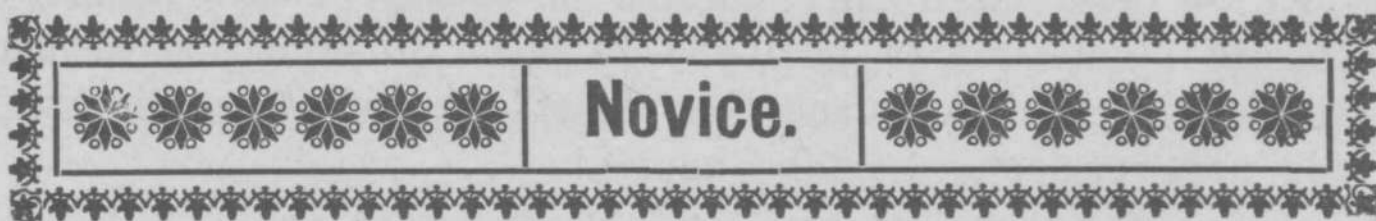
* * *

Bil je hladen dan meseca oktobra. Nad vasjo so se razprostirale megle kakor krila bajnega netopirja. — „Črni kirasirji“ in z njimi grof-ritmojster se niso vrnili. Najbrže so speli v Pariz. Kmet župan si je mel v teh mislih roke, tudi kmetica se ni več želela, da bi postala njena hčerka grofica. Samo Marica je bila žalostna, ne radi tega, ker ni prišel ženin po njo, marveč zato, ker se vrne in jo odvede sam Bog ve kam in jo povzdigne v grofico. A njeni mladi glavi se je zdelo, da je to tako, kakor pripovedujejo pripovedovalci: da je prispel po nevesto neznan gospod in jo odvedel v neznan kraj, kjer je ni videl nihče več, ker je pre zapisal oče pred leti lastno svojo kri hudemu duhu. In takšne misli so ji polnile vedno odločnejše glavo, in krušile so ji srce, kakor kljuvajo kavke golobičino srce.

Ljudje so si pravili, da Marica od titih dob, kar so bili v vasi „črni kirasirji“, boleha, vzdihuje, in dodajali so tem besedam še huje.

Že se je mračilo, ko je prispela še ena tolpa jetnikov v vas. Že tri so prispele danes, a ta je bila največja. Francozi vsled utrujenosti niso mogli naprej. Drug za drugim so cepali na cesti, toda vselej jih je zopet zavnala, če tudi samo za hip, kozaška žilavka.

(Dalje sledi).

— **Osebna vest.** Zastopnikom Kranjske v letošnjem zasedanju delegacij je bil izvoljen poslanec dr. Šusteršič.

— **Učiteljske premembe.** Vodstvo štirirazredne ljudske šole v Senožečah je poverjeno gosp. Franu Punčuhu, učitelju v Vipavi; na njegovo mesto je prišel gosp. Henrik Mravljak.

— Suplentinja na rudniški šoli v Idriji gđ. Katarina Jeschenag je definitivno nastavljena na tej šoli

— **Uršulinskemu učiteljišču v Ljubljani** je ministristvo podelilo pravico javnosti.

— **Ljubljanska rudarska zadruga** si je zopet izvolila za predsednika odvetnika in deželnega poslanca dr. viteza Schoeppla. Volili so ga tudi socijalni demokratje.

— **Mestna elektrarna ljubljanska.** Uradovanje pri mestni elektrarni je po preteku treh let pokazalo, da je za razne slučaje potreba jasnih določil. Zaradi tega se je občinski

svet v zadnji seji posvetoval o določilih o dobivanju električnega toka iz ljubljanske mestne elektrarne. Istodobno odobril je občinski svet tudi nov cenik o prejemanju električnega toka. Priklopljenih je sedaj že čez 4000 žarnic, dočim električna železnica porabi sama 180 do 220 amperov. Novi naročniki rapidno naraščajo, ter se skoro vsak mesec instalira 80 do 120 novih žarnic. Že v bližnji prihodnosti se bode elektrarna najbrže morala razširiti. Po novem ceniku znaša cena za uporabo 100 vatov in jedno uro (hektovatsko uro) v razsvetljavne namene 7 do 4 vinarje. Dokler se instalacija v letu ne rabi več, kakor povprek 500 ur, znaša cena za hektovatsko uro 7 vin., če presega čas porabe 500 ur, znaša cena 6 vin., če pa presega čas porabe v letu 1000 ur, se cena za hektovatsko uro, kar jih je čez 1000, zniža na 4 vin. Jedna ura svetljenja stane torej (do 500 ur na leto) za 5 svečno žarnico 1.54 vin., za 10 svečno žarnico 2.52 vin., za 16 svečno žarnico 3.92 vin. in za 25 svečno žarnico 6.16 vin. Množina uporabljenega električnega toka se določuje mesečno po elektroštevcih, katere mestna elektrarna posojuje konsumentu proti neznatni najemnini. Pri malih konsumentih, pri katerih se da ceniti čas, ko se rabi luč, se cena električnega toka tudi lahko pavšalira. V prostorih, službečih izključno le za stanova-lišča, se plačuje za vsako instalirano žarnico s svetljivostjo 5 norm. sveč na leto 10 kron, za žarnico 10 norm. sveč 14 kron, za žarnico 16 norm. sveč 20 kron in za žarnico 25 norm. sveč 30 kron na leto. Za prodajalnice, pisarne, stopnjišča, gostilne itd. določen je poseben cenik. Mestna elektrarna oddaja tok celo leto po dnevu in po noči. Inštalacije pri zasebnikih se izvršujejo izključno po organih mestne elektrarne na stroške naročnikov.

— **Letošnje orožne vaje deželnih brambovcev** pri 22. diviziji (brambovski polki št. 3, 4, 5, 26 in 27) se vrše v dveh turnusih, in sicer prvi od 15. maja do 11. junija, drugi pa od 17. junija do 14. julija.

— **Zahteva delavcev pri tesarskih obrtih v Ljubljani.** Tesarji trdijo, da Kranjska stavbena družba, G. Tönnies, F. Supančič, Iv. Zakotnik, Fr. Pust in Jos. Lehner vložili so pri mestnem magistratu pisane prošnje, da bi mestni magistrat posredoval, da se delavcem pri tesarskem obrtu skrajša delavni čas za 1 uro na dan, tako da bi delali od 7. ure zjutraj do 6. ure zvečer, mesto da bi pričenjali že ob 6. uri zjutraj. Prošnje utemeljujejo s tem, da stanujejo skoraj vsi po 1 do 2 uri zunaj mesta. Nadalje so prosili tudi, da bi se na njihove delodajalce vplivalo, da upeljejo pisan delavni red. Kakor čujemo, mislijo prosilci za slučaj, da se njih prošnje ne usliši, s 1. majem delo ustaviti.

— **Na Selu pri Bledu** se snuje bralno društvo „Straža“, kateremu je pristopilo že blizu 30 udov. Ob novem letu je bila istotam ustanovljena kmetijska podružnica, ki zdaj zida novo poslopje. Le tako naprej!

— **25letnica ljubljanske dijaške in ljudske kuhinje** se je vršila v nedeljo v svečanostno okrašenih in razsvetljenih prostorih starega strelišča. Udeležba je bila ogromna, in v vseh prostorih je vladala prava gnječa. Došel je deželni predsednik baron Hein z gospo, knezoškof, deželni glavar pl. Detela, župan, zastopan je bil obč. svet, prišli so nadalje deželni šolski nadzornik Končnik, ravnatelji ljubljanskih srednjih šol, mnogo uradnikov, profesorjev, učiteljev in učiteljic, zastopniki tukajšnje garnizije, več častnikov ter veliko število najodličnejše ljubljanske gospode. Na galeriji je svirala vojaška godba 27. pešpolka, goreli so vsi lestenci in vse žarnice, tako da je bila z zelenjem okrašena dvorana z množico svečanostno oblečenega občinstva v istini praznična. Vspored se je vršil natančno po tiskanem programu. Prolog nemške pisateljice Natalije pl. Eschstruthove se spominja cesarice Eleonore, tretje soproge cesarja Leopolda I., ki je pred 200 leti ob času kuge in turških navalov prva ustanovila na Dunaju ljudsko kuhinjo.

Pokojna sesarica Elizabeta pa je ustanovitvijo takih ljudskih kuhinj na Dunaju provzročila, da so se ustanovile jednake kuhinje po vsej državi in tudi v Ljubljani. Ljubljanska javna kuhinja daje hrano predvsem revnim dijakom, pa tudi drugemu revnemu občinstvu. Gospica Pavla pl. Radiceva je predavala prolog prav lepo in je žela obilo priznanja. Slavnostni govornik, zaslužni predsednik društva, gosp. Avg. Drelse, ki je poleg gosp. dr. Jos. Starčeta že 25 let, torej od početka, društven član in odbornik, je podal zgodovinski pregled društvenega delovanja ter končno zaklical cesarju „Hoch“ in „Slava!“ Imenom dijaštva se je zahvalil društvu in vsem podpornikom v prav lepih besedah osmošolec gosp. R. Est. Gospod vitez Zitterer se je zahvalil odboru in javnim zastopom za uspešno podporo društva, ki ima najčlovekoljubnejši namen ter je doseglo že najlepše sadove. Pevsko točko „Čast Bogu“ Beethovna so izvajali dijaki pod vodstvom gosp. Frana Mediča. Potem se je vršilo slavnostno pogoščenje vsakdanjih gostov, ki so dobili tudi vino. Slavnost je bila lepo prirejena ter se je tudi najlepše izvršila. Slavnostni spis „Die Laibacher Studenten- und Volksküche“ (1877—1901.) je sestavil s strokovnjaško natančnostjo in točnostjo gosp. Peter pl. Radics. Povodom 25letnice ustanovitve dne 20. aprila 1902 izvoljeni so bili za častne člane: Ekscelenca gosp. baron Viktor Hein, deželni predsednik kronovine Kranjske; slavna kranjska hranilnica; gosp. dr. Josip Suppan; gosp. Kalan Andrej, kanonik; gospa Eschstruth Natalija (baronica Knobelsdorff Brenkenhoff rojena Eschstruth), soproga kr. pruskega stotnika; gospa Ahn Karolina, vdova c. k. gimnazijskega profesorja; gospica Recher Ženija veleposestnica.

— **Nemška šola na Jesenicah?** Kakor poročajo graški listi, so baje ustanovili jeseniški priseljenci podružnico „Südmarke“, kateri je načelnik inženier Schneller v Bohinju. Snuje pa se neki tudi podružnica nemškega „Schulvereina“, ki ustanovi na Jesenicah nemško šolo in nemški otroški vrtec.

— **Učiteljski dom v Celovcu.** Vlada je odobrila pravila tega društva in „Mir“ poroča, da se je že začelo z nabiranjem prispevkov. Isti „Mir“ javja, da je kot prva darovala društvu neka neimenovana dekla v Celovcu 100 kron.

— **Kdo postane nadškof v Gorici?** Dunajska „Information“ trdi, da bo na mesto umrlega kardinala Missie imenovan nadškofom v Gorici sedanji kapitularni vikarij prošt Jordan; drug kandidat za to mesto je tridentski škof Vallussi. Oba kandidata sta Italijana.

— **Ravnopravnost pred sodiščem.** Te dni se je vršila pred tržaškim porotnim sodiščem obravnava proti zloglasnemu lahonskemu agitatorju dr. Krstiču, kateri je bil obsojen na tri mesece v ječo. Pri ti obravnavi je predsednik sodnemu dvoru, deželnosodni svetnik Pederzoli napram advokatu dr. Staniču razglasil, da je izključno samo italijanski jezik razpravni jezik tržaškega porotnega sodišča, a v drugem jeziku storjene izjave strank in prič, da se morajo po tolmaču prevesti na italijanski jezik. To stališče je absolutno nezakonito in je gotovo, da se bo to tudi gosp. Pederzoliju še prav jasno dalo dopovedati.

— **Lega nazionale.** Kakor nemški „Schulverein“, hira zadnji čas tudi njegova italijanska posestrina. Tržaška podružnica „Lega nazionale“ je prejela lani za 9000 kron manj kakor poprejšnje leto, nasprotno pa so izdatki narasli. Dohodki so namreč znašali 33.211 kron, izdatki pa 34.292 kron. Kakor vsako krivico, mora zadeti tudi to nasilno napravo zaslužena usoda.

— **Umrli.** V Toplicah pri Novem mestu je umrl ondotni župnik gosp. Janez Babnik. — V občini Šmihel-Stopiče je umrl znani narodnjak gosp. Franjo Pintar. — V Moravčah je umrl fotografski pomočnik gosp. Rado Rovšek, brat ljubljanskega fotografa.

— **Ponarejalec denarja.** Orožniki v Vačah so aretirali in litijskemu sodišču izročili posestnikovega sina Ivana

Brodarja iz Doberlevega, ker je na sumu, da je izdeloval ponarejene petkronske srebrnike, katerih je bilo v Zagorju in v Moravčah več spravljениh v promet.

— **Z lestve padel** je v cerkvi na Črnem vrhu pri Polhovem Gradcu podobarski pomočnik Fran Potočnik iz Stare Loke in se tako pobil, da je dva dni pozneje umrl.

— **Napadena pošta.** Dne 20. t. m. ponoči je neznan tolovaj napadel iz Črnomlja v Kočevje vozečo pošto. Postiljon Jos. Srbčič je trikrat ustrelil na napadalca in ga pregnal. Kakor kaže krvavi sled, je bil napadovalec ranjen.

— **Požar.** V Zgornjem Brniku pri Kranju je nastal v šupi posestnika Antona Ropotarja ogenj, ki je uničil šupo in skedenj ter kajžo soseda Jak. Hočevarja. Škode je 3000 kron. — Posestniku Matevžu Adamiču v Sajeveh pri Senožeah je zgorela hiša z vsemi gospodarskimi poslopji vred.

— **Hudodelstvo.** Na Bregu pri Celju so naleteli pri kopanju temelja za neko hišo 40 cm pod površjem okostje moškega trupla, ki je ležalo kakih 10 do 15 let tukaj. Lasje in zobje so bili namreč še dobro ohranjeni. Sodne poizvedbe se vrše.

— **Roparski napad.** Dne 11. t. m. je bila 63letna Marija Brec s Studenca, ko se je vračala iz Prevoj v preserski občini, na cesti napadena in oropana. Iz gozda je planil nanjo neznan človek, jej nastavljal nož na prsi in velel: „Denar sem, ali te pa zakoljem“. Napadalec je ženico vrgel ob tla, jej vzel ves denar, kar ga je imela, namreč 13 kron 40 vin. in zbežal v gozd.

— **Žganjarjev konec.** 60letni samski delavec Fran Potočnik iz Nove Oselice se ga je 19 t. m. zopet pošteno nalezal. Pijan je prišel do hiše cestarja V. Freliba v Zavodenj in se tam vlegel pred hišna vrata. S tega ležišča ni več vstal. Drugo jutro so ga našli mrtvega. Ubilo ga je žganje.

— **Dva samomora v Gradcu.** Te dni se je ustrelil na centralnem kolodvoru nadzornik meščanske bolnišnice Mihael Siegl, ker je bila pri reviziji blagajna v neredu. — Ob istem času je skočila iz II nadstropja zazebnica Ana Decrinis, ter se ubila.

— **Požar v kemični tvornici.** V kemični tovarni pri Zagrebu opazili so delavci, da v prostorih, kjer se nahaja zaloga bencina, gori več predmetov. Brzo so obvestili vse osebje, ter brzojavili v mesto po požarno brambo, ki je bila takoj na mestu s policaji vred. Toda požarna bramba ni mogla prve hipe storiti mnogo, ker se je v zalogi nahajalo 1700 l bencina, ki je vže gorel in se je bilo bati, da eksplodira, kar se je po preteku jedne ure tudi zgodilo. Ker je pa streha nad bencinom že zgorela in je torej mogel zrak do gorečega bencina, ni bila eksplozija huda in se je ni čulo v mesto. Potem še le, ko je bila nevarnost odstranjena, zamogla je požarna bramba omejiti ogenj, ki je upepelil le jeden del tovarne, kjer so se nahajale mineralične zaloge. Škoda je velika, toda dobro zavarovana tovarna ne boče pri tem trpela.

— **Predprave nekaterih avstrijskih polkov.** Polk kneza Cumberlandskega ima pravico radi posebnega junaštva, ki jo je izpričal v bitki pri Wagramu 5. julija 1809, da sme pri vsaki priliki igrati koračnico granadirjev. — Dragonski polk št. 14 se bo imenoval za vse čase „polk Windischgraetzov“ in vsled zmagoslavne bitke pri Kolinu se morajo briti vsi možje, od najnižjega do polkovnika Zakaj? V tem polku so bili ob času sedemletne vojske sami golobradi novinci in vojskovodja ni pričakoval od takih junakov vspeha. A „golobradi“ so odložili bitko, v kateri je bil „velikanski Fric“ premagan. Od tistega časa se polk brije. Pri novi organizaciji 1866. l. je nehala predprava Windischgraetzovih dragoncev, a l. 1875. je bila zopet ponovljena. Častniki, kateri so od tega polka premeščeni k drugemu polku, imajo še nadalje pravico, da se

tudi brijejo. — Dragonski polk kneza Montecuculija ima pravico, da sme, kadar je „v službi“, prehajati celo skozi dvorni grad na Dunaju z godbo in razvitimi banderi in polkovnik ima pravico, da sme, kadar je v polni oborožbi, koj naravnost brez napovedi stopiti pred cesarja.

— **Cena živeža pred 55 leti.** Kako se polagoma draže najpotrebnejša živila, to je kruh in meso, to opazamo vsaki dan. Da so se pa v teku 55 let tako podražila, kakor vidimo iz nastopnega, ne bi skoro človek verjel, ko bi ne bilo tiskano na neki vojaški okrožnici bivše „General komande“ v Zagrebu iz leta 1847, po kateri se ustanovlja sledeči cenik kruha in mesa: En funt dobre govedine 4 kr. in pol, 1 funt teletine 6 kr., 1 funt sveže slanin 8 kr., 1 funt svinskega mesa 3 kr., 1 funt fine moke 3 kr., slabejše 2 kr. Hleb kruha v teži 1 funt in 28 lot 6 kr., a hleb črnega navadnega kruha, ki je tehtal 3 funte 6 kr. Če je bilo temu tako, imajo prav naši stari ljudje, ki pravijo, da je bilo jedenkrat lepše na svetu, nego dandanes.

— **Razvoj pošte v Avstro-Ogrski.** V teku zadnjih treh let so se poštne in brzojavne naprave v naši monarhiji mnogo razširile. Osnovanih je 197 novih brzojavnih uradov in 177 telefonskih postaj. Brzojavna mreža se je pomnožila za 5492 km, a telefonska za 43940 km. V prosep trgovine razširjeno je od pristojbin prosto brzojavljanje o cenah blaga, žita na peštanski in dunajski borzi na 543 mestih. Sedaj se vrše dogovarjanje med ogrsko in italijansko vlado za naravnostno združenje brzojavne in telefonične zveze med Rimom in Budimpešto. Od Reke do Jakina namerava vlada napraviti podmorski kabel.

— **Naši predniki.** Sleherni človek ima dva roditelja, dva stara očeta in stare matere (skupaj 4), štiri pradede in prababice (8), 16 praroditeljev v četrti generaciji, 42 v peti, 64 v šesti, 125 v sedmi, 250 v osmi, 612 v deveti, 1024 v deseti generaciji. V šestnajsti generaciji ima že vsakdo 65.522 praroditeljev in ti so živeli v teku 500 let.

— **Porušil se je pretečene dni velikanski most čez Tiso v Zenti.** Most je bil dolg 250 m. ter širok 10 m. Bil je lesen, najbrže je segnalo lesovje v njegovih podstavah. Po mostu je šel v tistem hipu voz s kamenjem, ko se je most vdrl na dolgosti 60 m. Ponesrečil se ni nihče, s porušenjem mosta je pretrgana vsaka zveza z Banatom. Čudno je, da se je ondotno županstvo bavilo ravno te dni z vprašanjem poprave ob mostu, samega pa ni nihče mislil.

— **Pod kolesi strt.** Na strašen način se je maščeval v okraju Krasno Söreny na Ogrskem kmet Salamon Balika. Svojega sovražnika Jožefa Balana je privezal na kolo svojega voza, potem pa pogljal konje. Dirjajoči konji so vlekli Balana za seboj in puščali na cesti krvav sled. Ko so ljudje konje ustavili, je bil Balan že mrtev.

— **Občinski sodniki — konjski tatovi.** Lepe razmere vladajo na Ogrskem. V Aradskem okraju je orožništvo naletelo na tolpo konjskih tatov, ki so gnali konje po cesti. Orožniki so pripeljali tatove v Arad, kjer se je pokazalo, da sta med tatovi tudi dva občinska sodnika iz okolice.

— **Uporaba jajčnih lupin.** Lupine od jaje se navadno mečejo proč, kakor da so brez posebne vrednosti. Toda one obstoje iz dosti apna in fosfora, ki je naravnost potreben vsem živalim od kokoši do konja. Lupine naj se zelo drobno stolčene pomešajo med hrano za perjad ali posebno med hrano mladi govedi, žrebetom itd. kjer jih žival s slastjo povžije in jej mnogo koristi.

— **Trgovski odnošaji naše monarhije z Rusijo.** Na željo grofa Goluchowskega odposlal je generalni konzulat v Varšavi svojega uradnika Kazimira Pola na Dunaj, kjer je isti v mnogoštevilni skupščini avstro-ruskega trgovskega društva z izbornim predavanjem navduševal industrijalce za izvoz naše industrije v Rusijo. Dosedaj je dejal — imela je v Rusiji

nemška družba monopol. Vsled političnih dogodkov nastal je preobrat tako, da danes ruski veletržec le nerad kupuje od Nemca. Dalje pravi, treba osnovati novine v ruskem jeziku, katerih naloga bode, ruskega trgovca opozarjati na avstrijsko robo. Neobhodno potrebno je dalje, da se znižajo železniški tarife. V avstrijskem trgovinskem ministrstvu misli se na osnutek avstro-ogrske trgovinske agenture. Ob enem izrazil je ruski zastopnik željo, da tudi industrija naše monarhije sodeluje na tej akciji prospeha trgovino z Rusijo.

— **Krvava obiteljska drama.** V Rimu se je te dni mestni načelnik knez Colonna v Via Tritone živahno razgovarjal z državnim podtajnikom Miccolinijem. Nakrat sta začula dva poka iz revolverja in strašen krik. Na pragu hiše, pred katero sta stala gospoda, se je pojavila visoka bujna gospa, ki je zavpila mestnemu načelniku in podtajniku: „Umorila sem soproga, sedaj pa se javim redarstvu. Za gospo sta šli glasno jokaje nje hčerki v starosti 18 in 16 let. Morilka je povedala, da je bil njen mož velik pijanec in moralna propalica, ki je zahteval od žene in hčerk, naj bi se udale nemoralnemu življenju, da bi si prislužile sredstev za vzdrževanje obitelji, ker niso v to privolile, jih je strašno mučil. Ko se je onega večera vrnil soprog zopet pijan domov, je zgrabila nesrečna žena revolver in ga ustrelila.

— **V parlamentu kadil.** V nemški zbornici se je pri razpravi železniškega zakona poslanec Rabe pl. Pappenheim prižgal smodko. Prezident Kröcher je zazvonil, ter dejal: Opozarjam gosp. poslanca Rabea, da v zbornici ne kadi. — Pri generalnem zborovanju francoskih bančnih delničarjev je zapazil prezident tudi nekega kadilca. „Ne kadite“, je rekel, „ali ne vidite, da imamo tudi tukaj slamnate može“?

— **Preveč gorečnosti** je pokazal v Parizu neki časniški poročevalec. Šlo se je namreč zato, da se preskusi vzgajališče psov, ki je bilo od policije napravljeno v namen, da se v njem navadijo psi na rešitev ljudi iz vode. Toda, da se prepriča o vspehu, treba je bilo, da kedo skoči v veliko reko, ki teče skozi Pariz in se pusti od psov izvleči iz vode. Nikdo ni rad skusil tega, naposled se je ponudil omenjeni poročevalec, hoteč si pridobiti s tem svojim junaštvom slavno ime v časopisju. Z rešilnim pasom okrog života, obdan od svojih tovarišev in zastopnikov policije vrže se iz mosta v reko. Kmalu zagledajo poročevalca, ki se bori z valovi in sedaj je bila naloga izučenih psov rešiti ga. Toda nikdo si ni upal v vodo, letali so semtertja, ter mahali z repi. Za moža v vodi pa je bila nevarnost vedno večja, ker k bregu prihajal je počasi in proti njemu drvil je parobrod, kakor jih rabijo v Parizu za trgovino. Z danimi znamenji se je parobrod vstavil ter s čolnom rešil ubozega časnikarja. Psi in njihovi služabniki pa so stali osramočeni in zasmehovani od občinstva, ob strani. Izgovarjali so se s tem, da so psi najbrže smatrali stvar za šalo, ter niso videli potrebe hoditi v vodo, kjer ni nevarnosti. No, tako „kunštni“, da bi razločevali šalo od resnice v tem slučaju psi najbrže niso bili, pač pa tako neumni.

— **Igralke in leta.** Znani francoski pisatelj Jules Martin je storil veliko neprevidnost s tem, da je pridejal v letnem gledališkem izkazu tudi slike vsih boljših igralk. Sicer proti temu bi ne imel gotovo nikdo ničesar, toda pod vsako sliko je bilo zapisano rojstno leto dotične igralk. To videvši, razjezile so se iste seveda starejše tako na pisatelja, da so ga tožile za odškodnino 10—20 tisoč, ker jim je baje s tem napravil veliko škodo, ker je povedal, koliko let imajo. Ako bi francoska sodnija upoštevala zahteve igralk, bode moral pisatelj dati večino svojega premoženja in to jedino zato, ker igralk niso tako mlade, kakor bi bile rade.

— **Ljubiteljica psov.** V Varšavi je praznovala v gledna dama svojo 60letnico. Da pa bolj proslavi svojo obletnico, dala je napraviti dvoje zavodov za pse. V enem zavodu bi se oskrbovalo štirideset, v drugem dvajset psov, ki bi bili vsi

najfinejše oskrbovani. Da se jim še po njenej smrti ne bode godilo slabo, naredila je ravno isti dan oporoko, v kateri zapušča za vzdrževanje psov 25.000 rubljev.

— **Čudna bolezen.** V Rusiji je bil nedavno iz neke mestne bolnišnice odpuščen železniški delavec, ki trpi na čudni bolezni, katere tudi v bolnišnici niso mogli ozdraviti ter so ga torej poslali domov. Ta bolezen je obstajala edino v tem, da je moral dotični nehote oponašati vse ljudi. Kar koli je delal kedo poleg njega, ali pel ali pisal, bolnik se je isti hip trudil in mučil storiti isto. In če je bilo več ljudi skup, posnemal je vse na enkrat, ter pri tem neizmerno trpel. Toda ne samo ljudi temuč tudi vse živali, ki jih je slišal, je posnemal. V bolnico je odšel edino radi tega, da se ogne naganjanju in zasramovanju svojih tovarišev, ki so reveža mučili za svojo zabavo s tem, da je poleg njega vsak kaj drugega počel in se je bolnik zastonj trudil vse posnemati. Dotični šteje 35 let in je drugače povsem zdrav. Taki slučaji bolezni so zelo redki, nahajajo se samo v severni Sibiriji in Sibiriji jakutske in na Amuru v Rusiji. Zdravniška veda tolmači ta pojav bolezni kot posledico mrtve in puste sibirske prirode posebno po zimi, ki upliva na živce posameznih s tako silo, da zapadejo tej bolezni.

— **Lev ušel** je v nekej menažeriji na Angleškem med predstavo. Ljudi slučajno ni bilo mnogo v menežariji, ter je bil lev brez kake ovire s par skoki na prostem, ko so ga nič hudega sluteči ljudje na ulici zagledali, nastal je nepopisen strah po mestu. Vse je drvilo v hiše in prodajalne, da se zavaruje pred kraljem puščave, ki je lepo mirno hodil po mestu. Naposled se je naveličal tega sprehoda, ter se vlegel na obrežje reke, ki je tekla skozi mesto. Na drugi strani reke pa se je kmalu nabralo mnogo ljudstva, ter posebno policajev, ki so vgilali, kaj bi bilo storiti. Hoteli so leva vstreliti toda njegovemu lastniku je bilo žal krasne živali, ter je prosil, naj mu dovolijo, da ga sam privabi v kletko. Hlapci menežarije so mu metali velike kose mesa, ter ga tako zvabili v nastavljen past, kjer je bil zopet na varnem še bolj pa od strahu koprneči meščani.

— **Predsednik Roosevelt — borilec.** Predsednik ameriških združenih držav Roosevelt se je pričel debeliti. To mu pa ni dovolji. Naročil si je radi tega atleta O' Briena iz Bostona, s katerim se bori in meče. O' Brien je manjši nego Roosevelt, vendar mu Roosevelt skoro ni kos. Predsednik ameriških združenih držav je kaj pogosto na tleh pred čokatim O' Brienom.

— **Izvanredni piruhi.** Najdragoceneji piruh ima sv. oče Leon XIII. Darovala mu ga je neka Angležkinja. Piruh je narejen iz najfinejše slonove kosti in znotraj oblečen s svilo. V njem je bil kot darilo dragocen rubin, obrobljen z briljanti.

— **Umrli francoski predsednik** je dobil nekoč zlato jajce, v katerem je bila izborna narejena kopija neke zgodovinske slike.

— **Ameriški umorjeni predsednik** je prejel minulo leto velikonočni piruh, v katerem je bil z dijamanti obrobljen revolver.

— **Milijonarji** si v tej igrački dovoljujejo nenavadno draga in originalna darila. Tako je nekdo podaril svoji zaročenki piruh, v katerem je bil kinč vreden 200.000 kron. Drug je zopet kupil svojej hčeri jajce, v katerem je bilo dvanajst najkrasnejše opravljenih zob za punčke. Da pri takih prilika, dotični trgovci zaslužijo ogromne vsote, se pač razume.

— **Maščevanje neuslišanega snubača.** Henrik Meyerer v Čikagi je postal žrtva zavrženega snubača. Meyerer je živel kot zasebnik skupaj s svojimi tremi hčerami: Rozo, Emo in Marijo. V najmlajšo, 20letno, se je zaljubil 22letni stenograf Geo. L. Charlerose in deklica mu tudi ni bila sovražna. Nikakor ga pa nista mogli trpeti starejši dve sestri in sta tudi pregovorili očeta, da je snubitev odklonil in prepovedal Charleroseju vstop v hišo. To je mladeniča gnalo v obup. Sklenil se je nad celo rodbino krvavo maščevati. Šel je v stanovanje

Meyererja. Roza mu je odprla vrata v kuhinjo. Hipoma je potegnil revolver in ustrelil deklico v spodnji del života. Potem je naglo vstopil v sobo in ustrelil starega Meyererja v prsi, da se je mož zgrudil mrtev na tla. Ko je priskočila srednja sestra na pomoč očetu, je pomeril in ustrelil Emo. Prizanesel je edino le svoji ljubici. Ko so tri njegove žrtve ležale v krvi na tleh, je stopil pred zrcalo in si pomeril v glavo. Bil je takoj mrtev. Najmlajša Marija, njegova nevesta, je hotela iz strahu skočiti skozi okno, vendar ni njej nič žalega storil.

— **Draga zbirka.** Neke angleške družbi se je posrečilo kupiti dragoceno zbirko kineskega porcelana za ceno 2.424.000 kron. Zbirka je bila last ameriškega milijonarja James Horland, ki pa je pred kratkim umrl, ter zapustil svoje dragocenosti svojemu nečaku. Tej podobne zbirke nahajajo se samo še tri na celem svetu. Zbirka bode razstavljena to pomlad v Londonu. Angleški časopisi se jako veselijo, da se je vendar enkrat zgodilo nasprotno, namreč, da so Amerikanci zgubili tako dragocenost, ko navadno ravno oni vse enake stvari pokupijo tudi na Angleškem.

— **V enem letu od delavca do milijonarja** se je v Meksiki povspel Pedro Alvarado, ki je našel zlato žilo, ki bo ena najbogatejših v Meksiki. Pred enim letom je bil Pedro Alvarado še navaden delavec, danes pa ima na milijone denarja, katerega pa ni naložil v bankah, ampak ga shranjuje v svojem stanovanju, katerega ima zastraženega. Ko hodi po ulicah, spremlja ga 8 najetih oboroženih mož, ker nosi vedno velike vsote pri sebi. Denar razsipa. Zadnjič je od nekega agenta kupil vso agentovo zalogo za znesek 60.000 mark. Živi v Parrala. Za reveže v tem kraju zida Pedro Alvarado bolnico in ubožnico. Pričel je graditi tudi cerkev. Iz zlate žile, katero je on našel, spravijo na dan toliko zlata, da znaša njegov čisti dohodek na dan okoli dva milijona mark.

— **Orjaki.** Iz Novega Jorka javljajo, da je v votlini v okolici Nesa Reso (Nova Meksika) najdena okostnica človeka, ki je bil štiri metre dolg. Prsi so mu bile široke dva metra in 10 cm. V tisti okolici je še do 1000 okostij takšnih orjakov. V indijskih pravljičah je še ohranjen spomin na ta starodavni narod orjakov.

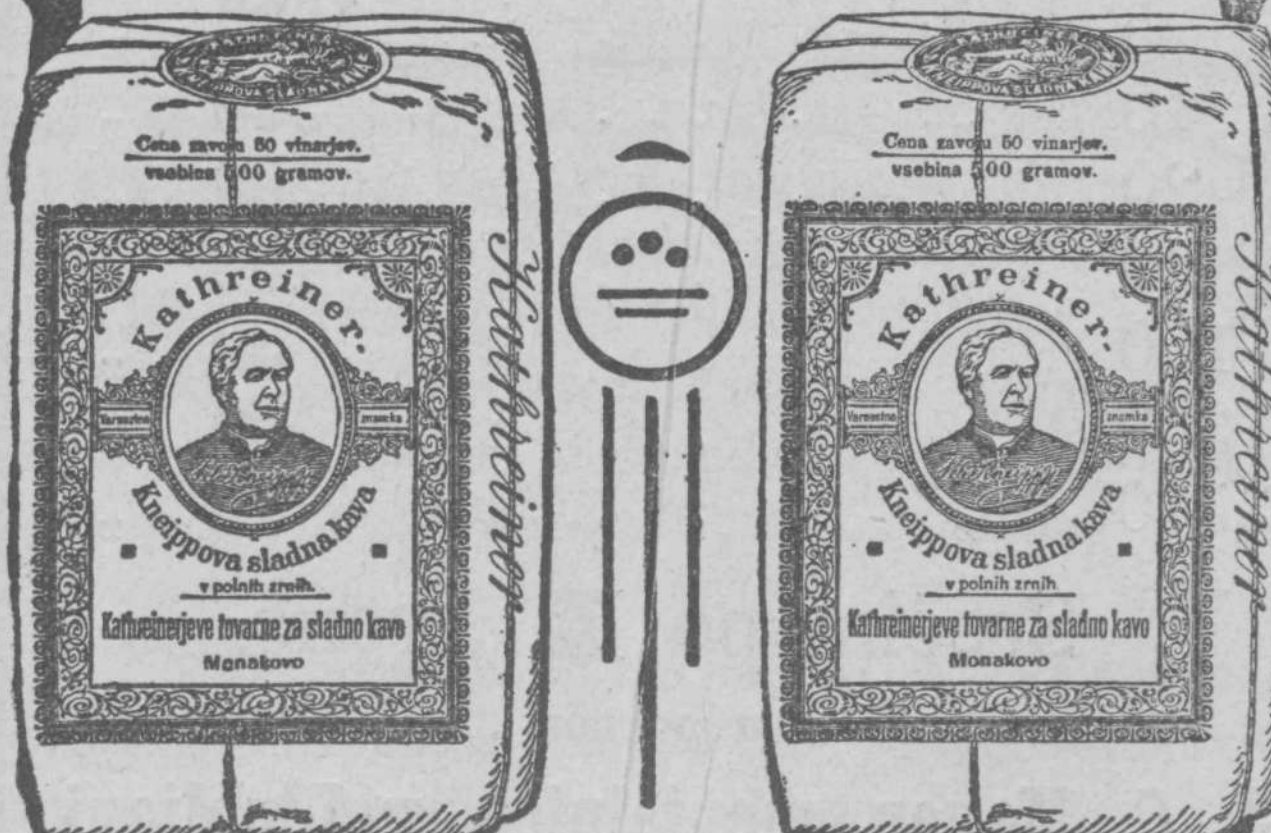
— **Najvišja gora v severni Ameriki** je bila smatrana do zadnjega časa gora sv. Elija, ki meri 5994 m visočine. Toda najnovejše preiskave so dokazale, da ima ta velikanska gora tekmovalko, katera jo prekosi za celih 300 m t. j. da meri 6294 m njena visočina. Vrh te gore obiskalo je menda prvo človeško bitje l. 1898. in sicer nek mlad profesor, ki je bil navdušen hribolazec, ter je pozneje tudi postal žrtva hribolastva. V zadnjem času pa so strokovnjaki zmerili to gorovje, ter našli zgoraj omenjeno visočino. Dali so mu ime umrlega ameriškega predsednika Mac Kinley.

— **Umor burskega generala Schneepersa.** Divjaštva in zverinstva Angležev v južni Afriki so že dovolj znana. Gnus je izzivalo posebno to, ker je surovi angleški glavni poveljnik Kitchener z blagoslovom angleške vlade v svoji srditi jezi nad tem, ker ne more nič opraviti, začel streljati vjete hrabre in plemenite burske vodje. Nek angleški vojak je opisal v pismu svojim starišem, kako je bil ustreljen burski vodja Scheepers. Ta vojak pravi: „Bil sem v soboto ob 3. uri navzoč pri streljanju na komandanta Scheepersa. Prinesli so ga na nosilih v spremstvu godbe, za katero je korakal vojaški oddelek. Ko smo prišli na mesto, kjer so ga imeli ustreliti, je že zeval izkopen grob. Scheepers je prosil, naj ga vzdignejo, da tako prejme smrt. Posadili so ga na stol in mu zavezali oči. Petnajst vojakov je stopilo deset korakov od njega in ustrelilo. Skoro vse telo mu je bilo s streli razmesarjeno in prevotljeno, kakor rešeto, da ga je bilo groza pogledati. Scheepers je moral biti jako hraber mož. Ni vstrepetal in obledel tudi ni. Potem so ga vrgli v krsto, razbili stol, na katerem je sedel, kose pometli za njim v grob, in ga na to zagreblili. „Ves čas je svirala godba“.

— **Razpuščena ženska univerza.** V Čikagi se je žensko vseučilišče razpustilo. Kurator zavoda izjavlja, da je zavod imel na leto 100.000 mark izgube. To vseučilišče je bilo namenjeno onim ženskam, ki so se hotele posvetiti zdravniškemu poklicu, a bilo jih je malo, ki bi se za študije resno zanimale.

— **Ameriški predsednik v zadregi.** Nek londonski časopis donša črtico o zadregi, v katerej se nahaja baje ameriški predsednik Roosevelt. Pred kratkim je prišla namreč k njemu deputacija ameriških dam ter zahtevala, da naj odpravi strogo nadzorstvo in carino v ameriških lukah. „Me, tako je govorila jedna v imenu vseh, odločno protestiramo proti nastopanju carinskih uradnikov nasproti damam. Ako jedna ali druga pride iz Evrope, odpirajo se jej kovčegi kar tam na obrežju, razmetava se blago in se stavi na ogled vsemu občinstvu, ter še ni dovol, stika se ji po žepih in obleki, nima li kaj carini podvrženega blaga. Vaše naredbe v tej stvari, gospod predsednik, so ostrejšje, nego so bile vašega prednika in to morate premeniti“. Predsednika je ta zahteva odločnih Američank spravila nekoliko v zadrego, ter je obljubil, da hoče po možnosti vpoštevati njih želje. Toda pri prvem poskusu predsednikovem, olajšati carinske postave, zadel je na hud odpor pri finančnem ministru, ki je z nepobitnimi številkami dokazal potrebnost strogosti v tem oziru. V zadnjih sedmih mesecih je dobila država 555.948 dolarjev carine od ročne prtljage popotnikov, ki so prišli iz Evrope, med tem ko je pod umrlim prejšnjim predsednikom v istem času znašala vsota za carino pridobljena samo 152.455 dolarjev. Parnik, ki je prišel z 600 popotniki v l. 1900 prinesel je carine 400 dolarjev, med tem ko sedaj, ako pripelje le 200 popotnikov, znaša vsota 16.600 dolarjev. In za to vse se je zahvaliti le pomnoženi strogosti v nadzorovanju popotnikov. Ameriški predsednik sedaj ne ve, komu naj ustreže, da bode najbolj prav.

**Samo v teh zavojih se
dobiva pristna, tako
splošna priljubljena**

**Kathreinerjeva • • • •
Kneippova sladna kava**